nežymiai, XX a. sugriauta tik dalis pertvarinės sienos patalpoje 3, taip pat užpilta XIX a. medinė konstrukcija patalpoje 4 (šurfas 3).

Tyrimų metu surasta per 650 radinių. Daugiausia tai XVI–XVIII a. buitinių keraminių indų, krosnių koklių fragmentai, XVI–XX a. numizmatinė medžiaga, monetos, prekių plombos. Rečiau aptinkami radiniai yra gausi XVI a. renesansinių koklių kolekcija, kurių analogai žinomi visų pirma iš Žemutinės pilies tyrimų, taip pat XIX a. pradžios Napoleono armijos karių uniformų sagos (šurfas 4) (3 pav.).

The field evaluation at Pranciškonų St. 4A

Six test pits (a total of 24 m^2) were excavated in the warehouse rooms and courtyard of the house at Pranciškonų St. 4 A (Fig. 1). The 16th?/17th–20th-century cultural layer in the warehouse rooms was 2.3–3.8 m thick in test pits 1, 2, and 4. In test pit 4 it was over 4 m thick. In test pits 5 and 6 outside the warehouse, it was thicker than 1.7 m but the deeper layers were not excavated.

It is possible to speculate that the earliest 16th-century cultural layer has survived at this location. This hypothesis can be corrected only during an excavation of this area. Owing to the comparatively small scale of the investigation no finds could be discovered in many of the earliest layers.

At a depth of 1.3–1.5 m, a 17th-century stone paved surface was found (test pits 2, 5, 6). In the first half of the 18th century wooden structures stood at this site (test pit 1). These were destroyed in the second half of the 18th century in erecting an outbuilding (now the warehouse at Pranciškonų St. 4A) (Fig. 2). The foundations of this building's NE and SE walls were created using the walls of earlier 16th-century masonry structures (test pits 3, 4). In the late 18th – first half of the 19th century an annex was attached outside rooms 4 and 5 of the building (test pit 6). It is likely that its foundation is the masonry foundation of the NE wall of the wooden annex marked in the late 19th-century plan. The partition wall of the outbuilding from the second half of the 18th century was demolished in the 19th century and only its foundation has survived in room 5 of the present-day warehouse (test pit 4). The planned structure of the outbuilding-warehouse has not changed significantly since the late 19th century; in the 20th century only part of the partition wall was demolished in room 3 and a 19th-century wooden structure in room 4 was filled in (test pit 3).

Over 650 finds were discovered during the evaluation, mainly 16th–18th-century household pottery vessels, stove tile fragments, 16th–20th-century numismatic material, coins, and merchant seals. The rarer finds include an abundant collection of 16th-century Renaissance stove tiles, analogies of which are primarily known from the excavation of the Lower Castle, and early 19th-century uniform buttons from soldiers in Napoleon's army (test pit 4) (Fig. 3).

Justina Stankevičiūtė,
Rūta Kelpšaitė

Pylimo gatvė 17

2014 m. rugsėjo 30 d. – spalio 2 d. Vilniaus senojo miesto su priemiesčiais (UK 25504) ir Vilniaus senamiesčio (UK 16073) saugomoje teritorijoje, Pylimo g. 17, greta „Lietuvos“ kino teatro atlikti žvalgomieji tyrimai. Sklypo Š ir V dalyse, šalia esamų gyvenamųjų namų sienų, siekiant įvertinti jų pamatus, ištirti 3 šurfai.

Bendras tirtas plotas sudarė 12,5 m^2. Tyrimų metu įsigilinta nuo 1,7 m iki 3,15 m nuo esamo paviršiaus.

Šurfas 1 tirtas sklypo Š dalyje, jis savo Š sienele glaudėsi prie Basanavičiaus g. 2 / Pylimo g. 15 namo P sienos. Šioje sklypo dalyje iki 1,4 m gylio tirtas suardytas kultūrinis sluoksnis su XIX–XX a. radiniais bei statybinėmis šiukšlėmis. Jis datuojamas XX a. ir yra suformuotas šiuo laikotarpiu vykdytų statybos bei inžinerinių tinklų klojimo metu. Sluoksnyje surinkta XVII–XVIII a. buitinės keramikos: žalia glazūra dengtos šukių, neglazūruotos pilkos molio masės su grūsto granito priemaišomis keramikos bei molinė pypkė. Taip pat aptikta nedaug statybinės keramikos – neglazūruotų plokštinių koklių.

1,4 m gylyje atidengtas apardytas mūro fragmentas. Nustatyta, kad jis yra 1,1 m ilgio, 40 cm pločio ir 70 cm aukščio (1 pav.). Mūras sudarytas iš barokinių apdegusių raudonos spalvos plytų, tarpusavyje rištų moliu. Jis datuojamas XVII a. pabaiga – XVIII a. pradžia. Taip pat fiksuotas vienalaikis nesuardytas kultūrinis sluoksnis. 2,3–3,3 m gylyje pasiektas įžemis – smulkus geltonas smėlis.

Šurfo Š sienelėje fiksuotas esamo Pylimo g. 15 / J. Basanavičiaus 2 namo pamatas. Jį sudaro mūras iš netašytų akmenų (50x30 cm, 15x15 cm, 50x20 cm), tašytų akmens luitų (30x15 cm dydžio) bei raudonų plytų (30x12x8 cm), rištų kietu skiediniu. Tarp akmenų yra įmūrytų gelsvos spalvos plytų nuoskalų. Jo apačia pasiekta 3,15 m gylyje nuo dabartinio paviršiaus.

Šurfas 2 tirtas sklypo Š dalyje, greta Basanavičiaus g. 2 / Pylimo g. 15 namo, į V nuo šurfo 1. Iki 1,2–1,3 m gylio fiksuoti suardyti XX a. kultūriniai sluoksniai su XX a. statybinėmis nuolaužomis, raudonomis ir silikatinėmis plytomis bei jų fragmentais. Tyrimų metu šiuose

1 pav. Šurfo 1 V pjūvio ir atidengto mūro fragmento vaizdas iš R. J. Stankevičiūtės nuotr.

Fig. 1. The W section of test pit 1 and the unearthed masonry wall fragment, as seen from the E.

sluoksniuose aptikta XVII–XVIII a. neglazūruotos buitinės keramikos, žalia ir ruda glazūra dengtų šukių, butelio kaklelio fragmentas, XIX–XX a. datuojama keramika.

1,2–1,3 m gylyje atidengtos Š–P kryptimi orientuotos mūrinio statinio liekanos (1,4 m ilgio, 50 cm pločio, 60 cm aukščio). Jos mūrytos iš barokinių rausvos spalvos molio apdegusių plytų, mūrytų trumpainiais į išorę. Plytos tarpusavyje rištos moliu. 20 cm giliau mūro viršaus atidengta V–R kryptimi mūryta konstrukcija (1,8 m ilgio, 40 cm pločio, 30–40 cm aukščio) – tai to paties mūro apatinė dalis (2 pav.). Statinio liekanos yra vienalaikės su aptiktosiomis šurfe 1 (XVII a. pabaiga – XVIII a. pradžia). Tikėtina, jog abiejų mūrų liekanos priklausė tam pačiam statiniui. Jos kaip ir šurfe 1 buvo apardytos greičiausiai statant Pylimo g. 15 / J. Basanavičiaus g. 2 pastatą. 1,3–1,4 m gylyje fiksuotas to paties laikotarpio nesuardytas kultūrinis sluoksnis. 2,3–2,4 m gylyje pasiektas įžemis – smulkus geltonas smėlis.

2 pav. Šurfe 2 atidengtos statinio liekanos. J. Stankevičiūtės nuotr.

Fig. 2. The remains of a structure unearthed in test pit 2.

Šurfo Š sienelėje visą laiką fiksuotas Pylimo g. 15 / J. Basanavičiaus g. 2 namo pamatas. Mūras sudarytas iš netašytų akmenų (50x30 cm, 15x15 cm, 50x30 cm) bei gelsvos spalvos plytų nuoskalų, rištų kietu skiediniu. Pamato apačia pasiekta 2,7 m gylyje.

Šurfas 3 ištirtas sklypo V dalyje. Čia iki 90 cm gylio yra suardyti XX a. kultūrinio sluoksnio horizontai su XVII–XX a. radiniais. Žemiau jų tirtas 30 cm storio šviesiai pilkas sluoksnis be radinių. Įžemis šiame šurfe pasiektas 1,2–1,6 m gylyje. Tai geltonos spalvos smulkiagrūdis smėlis.

Ties šurfo V sienele, nuo dabartinio paviršiaus iki 12 cm gylio fiksuota akmeninė mūrinės tvoros apačia, mūryta iš vidutinio dydžio akmenų, rištų cemento skiediniu. 12–16 cm gylyje atidengtas 50 cm storio betoninis tvoros pamatas.

Pylimo St. 17

A field evaluation (3 test pits, a total of 12.5 m^2) was conducted on the plot at Pylimo St. 17 in the protected territory of the old city of Vilnius. It was determined that a 20th-century cultural layer had formed down to a depth of 1.4 m in test pits 1 and 2. The remains of masonry structures dating to the late 17th – first half of the 18th century, were discovered at a greater depth in both test pits (Figs. 1, 2). An undisturbed cultural layer contemporaneous to these remains was also recorded. Sterile fine yellow sand was reached at a depth of 2.3–3.3 m. The foundation of the current house at Pylimo St. 15/ J. Basanavičiaus St. 2 was recorded down to a depth of 2.7–3.15 m. Sterile soil was reached at a depth of 1.2–1.6 m. Above this, a 30 cm thick light grey layer without finds was recorded, and above that 19th–20th-century cultural layer horizons.